

СТАНОВИЩЕ

за придобиване на образователна и научна степен „доктор“ по докторантска програма „Финанси, парично обръщение, кредит и застраховка“ (финанси)

Изготвил становището: проф. д-р Румен Брусарски

Автор на дисертационния труд: Силвия Сашева Заркова

Тема на дисертационния труд: Проблеми и предизвикателства пред управлението на държавния дълг в еврозоната (по примера на Гърция и Италия)

I. Общо представяне на дисертационния труд

Обект на представения дисертационен труд е „държавният дълг“ (стр. 7), а *предмет* – „проблемите и предизвикателствата пред управлението на държавния дълг в еврозоната по примера на Гърция и Италия“ (стр. 7). Изследователската *теза* „се базира върху твърдението за ерозиращата националните икономики тежест на прекомерния държавен дълг в еврозоната, потвърдена емпирично от Гърция и Италия, водеща до институционални (*ex-post*, *in medias* и *ex-ante*) контрамерки в ЕС както в посока европейска солидарност, така и в посока превенция срещу бъдещи негативни отклонения от общностните правила за фискална дисциплина“ (стр. 7). *Основна цел* на научната разработка е „изследването и анализът на динамиката на основните макроикономически променливи и измерители на държавния дълг“ (стр. 7).

Дисертационният труд е в обем от 265 страници и включва: въведение, изложение (в три глави), заключение, библиография (199 източника, в т.ч. 59 бр. на български език, 54 бр. на английски език, 1 бр. на руски език и 85 интернет публикации), списък с авторските публикации, свързани с темата на дисертационния труд, справка за съответствие с националните изисквания по Правилника за прилагане на ЗРАСРБ и декларация за оригиналност и достоверност на дисертационния труд.

В *глава първа* докторантката представя теоретичните основи и концепции за държавния дълг и еврозоната – същност, теоретични аспекти и фактори за формиране на държавния дълг; систематика и анализ на концепциите за държавния дълг; еврозоната и държавите членки (Гърция и Италия) в контекста на финансовата глобализация.

Глава втора е посветена на методологията за установяване на количествените предизвикателства пред управлението на държавния дълг в еврозоната – подходи и инструментариум, използван от монетарните институции в еврозоната; методологична рамка за финансово моделиране управлението на държавния дълг; глобални и национални информационни източници (бази от данни) на дълговите индикатори.

В *глава трета* докторантката прави оценка на управлението на държавния дълг в еврозоната (по примера на Гърция и Италия) – оценка на рефлекторните действия на европейските монетарни институции върху управлението на държавния дълг на еврозоната; тенденции в прилаганите европейски регулации, фискалните измерители на еврозоната и прилежащите държави членки; оценка на проблемите пред управлението на държавния дълг на Гърция и Италия чрез използването на поддържащи векторни машини.

II. Преценка на формата и съдържанието на дисертационния труд

Темата на дисертационния труд е интересна и актуална. Дълговото финансиране е традиционен метод на фиска. Неговото използване обаче изисква висок професионализъм, държавническо мислене и грижа за бъдещите поколения. В това отношение през последните 15 – 20 години еврозоната и ЕС като цяло не могат да се похвалят с особени успехи!?

Дисертационният труд има ясно дефинирани обект, предмет, цели и задачи на изследването. Внимателният прочит на разработката показва, че авторът познава много добре проблемната област. Структурата и изложението са на необходимото научно равнище. Стилът е добър. Проучено е впечатляващо количество специализирана литература (научни монографии, студии и статии, програмни документи, ръководства и др.). Използвана е модерна методология и релевантна статистика. Всичко това е позволило на докторантката да направи интересни и полезни изводи, оценки, препоръки и обобщения.

Обемът на дисертационния труд (265 страници) съответства на изискванията и кореспондира със заявените параметри на научното изследване. В изложението е вплетен подходящ илюстративен материал – 16 таблици и 32 фигури.

Авторът е спазил правилата за научна етика – оригиналност на научния продукт, коректно цитиране и позоваване, истинност на представената информация.

Авторефератът (в обем от 48 страници) отразява точно и в достатъчна степен съдържанието на дисертационния труд.

III. Научни и научно-приложни приноси на дисертационния труд

Основните научни и научно-приложни приноси в дисертационния труд могат да бъдат систематизирани така:

- оригинална комплексна систематизация на теоретичните аспекти в областта на държавния дълг и неговото управление;
- авторова класификация на научните възгледи за управлението на държавния дълг според отношението на изследователите към използването на държавния дълг (песимистични, оптимистични и реалистично-неутрални);
- идентифициране на проблемите в дълговата икономика на държавите – членки на еврозоната и тяхното групиране в зависимост от динамиката и несъответствията във фискалните и дълговите индикатори;
- авторово адаптиране на алгоритъма на поддържащите векторни машини (Support Vector Machines) и поддържащите векторни регресии (Support Vector Regression);
- апробиране на адаптирания алгоритъм на поддържащите векторни машини (Support Vector Machines) и поддържащите векторни регресии (Support Vector Regression) в икономиките на Гърция и Италия.

IV. Въпроси по дисертационния труд

За целите на защитата към докторантката могат да бъдат отправени следните важни бележки, въпроси и препоръки:

- Изследователската теза търпи известна стилова редакция!? (стр. 7)
- Обособяването на един-единствен подпараграф в параграф 3 на глава трета е неуместно.
- Да влизаме ли в „чакалнята“ на еврозоната или не? Аргументирайте своя отговор!

V. Обобщена оценка на дисертационния труд и заключение

Дисертационният труд на тема „Проблеми и предизвикателства пред управлението на държавния дълг в еврозоната (по примера на Гърция и Италия)“ е сериозно изследване с ясно изразени научни и научно-приложни приноси. Трудът отговаря на изискванията на чл. 6, ал. 3 от Закона за развитието на академичния състав в Република България и чл. 27 от Правилника за прилагане на Закона за развитието на академичния състав в Република България.

На този фон давам **положителна оценка** на дисертационния труд на г-жа Силвия Сашева Заркова за придобиване на образователната и научна степен „доктор“ по докторантска програма „Финанси, парично обръщение, кредит и застраховка“ (финанси).

13.06.2020 г.

Изготвил становището:

(проф. д-р Р. Брусарски)